

ሰኔ 16 ቀን 2009 ዓ.ም.

ርዕስ ዜና

- በኢትዮጵያ በተከሰቱ ልዩ ልዩ ችግሮች ምክንያት በሚሊዮን የሚቆጠሩ ተማሪዎች ከትምህርት ውጭ ሆኑ
- የወያኔ የኢንዱስትሪ ፓርክ ስራተኞች ጉልበታቸው እየተበዘበዘ መሆኑን ተናገሩ
- የወያኔ የመንግስት ድርጅቶች ላደረጉት የበጀት ወጭ እንዳይመረመሩና ዘገባ እንዳይጠየቁ አመለከቱ
- የተመድ የሰብአዊ መብት ኮሚሽን መርማሪና አጣሪ ኮሚቴ ወደ ኮንጎ ለመላክ ወሰነ
- በኡጋንዳ ላሉ የደቡብ ሱዳን ስደተኞች የሚሰጠው እርዳታ እየተሟጠጠ ነው ተባለ
- በኬኔያ ሰሜን ምስራቅ ግዛት የአልሸባብ ኃይሎች የሰነዘሩት ጥቃት ጉዳት አደረሰ

ዝርዝር ዜናዎች

➤ በኢትዮጵያ ውስጥ በተከሰተው ድርቅና ረሃብ እንዲሁም በተለያዩ ቦታዎች ተቀጣጥሎ በነበረው ሕዝባዊ አመጽ የተነሳ በሚሊዮን የሚቆጠሩ ተማሪዎች ከትምህርት ውጭ መሆናቸው ታወቀ። በወያኔው የትምህርት ሚኒስቴር መረጃ መሰረት በ ታኅሣሥ 2008 የትምህርት ማስተማር ሂደት የተስተጓጎላቸው ተማሪዎችና አስተማሪዎች ቁጥር 2.1 ሚሊዮን የነበረ ሲሆን በሰኔ 2008 ደግሞ ይኸው ቁጥር ወደ 4 ሚሊዮን ከፍ ብሎ እንደነበር ተነግሯል። በታኅሣሥ 2009 ይኸው ቁጥር ወደ 3 ሚሊዮን ዝቅ ያለ ቢሆንም ይህም ቢሆን ከፍተኛ መሆኑ አጠራጣሪ አይደለም ተብሏል። በአንዳንድ አካባቢዎች የጸጥታው ሁኔታ ለተማሪዎች የትምህርት መስተጓጎል እንደምክንያት ሲጠቀስ ድርቅ ባጠቃቸው አካባቢዎች ደግሞ የውሃ እጥረትና የምግብ አለመኖር ዋና ምክንያቶች መሆናቸውን የዩኒቨርሲቲ ባለሙያዎች ይናገራሉ። በተሰበሰበው መረጃ መሰረት በድርቁ አካባቢዎች 76 ከመቶ የሚሆኑት ተማሪዎች ውሃ የማያገኙ መሆናቸው ሲታወቅ 46 ከመቶ የሚሆኑት ትምህርት ቤቶች ደግሞ የተሟላ የመጻፍ ሀገራት የሌላቸው መሆኑ ታውቋል። ወደ 2 ሚሊዮን የሚሆኑ ተማሪዎች ህይወታቸው በእርዳታ ምግብ ላይ የቆዩ ሲሆን በሚሊዮን የሚቆጠሩ ተማሪዎች ወላጆች ለልጆቻቸው የትምህርት መሳሪያ ለመግዛት አቅም የሌላቸው መሆኑም ተነግሯል።

➤ የወያኔ አገዛዝ የኢንዱስትሪ ፓርክ በሚል በየቦታው ያቋቋማቸው ተቋሞች የሰራተኛ ጉልበት መበዘበዣ መሆናቸውን ስራተኞቹ በምሬት እየተናገሩ ይገኛሉ። ሠራተኞቹ ለተለያዩ የዜና ምንጮች በገለጹት መሰረት የሚከፈላቸው ደሞዝ በጣም አነስተኛ በመሆኑ ለኑሮ የማይበቃቸው መሆኑን ገልጸዋል። በዚህ ተቋም ውስጥ በመስራታቸው የሰራተኞች ተመክሮ ቢያገኙም ለረጅም ሰዓታት እየሰሩ መሆናቸውንና የሚከፈላቸው ገንዘብ ከቀለባቸው ተርፎ ለቤት ኪራይና ለትራንስፖርት በቂ

እንዳልሆነ ገልጸዋል። ከህንድና ከሌሎች አገሮች ኩባንያዎቻቸውን ነቅለው ወደ እነዚህ የኢንዱስትሪ ፓርኮች ያመጡት ባለሀብቶች ለሰራተኞች አነስተኛ ደግሞ በመክፈልና ዋጋቸው ዝቅ ያሉ እቃዎችን በማመረትና በመሸጥ በርካታ ትርፍ ለማካበት በመሆኑ ይህ ሁኔታ የሚጠበቅ ነው ያሉ ክፍሎች ሰራተኞች ተገቢ ክፍያ እንዲያገኙ መታገል እንዳለባቸውና ሌላውም ህብረተሰብ መተባበር እንዳለበት ያሳስባሉ።

➤ የወያኔ አገልጋይ የሆኑ በርካታ የመንግስት ድርጅቶች የወጭ ዘገባ ለማቅረብ ፍላጎት እንደሌላቸው ታወቀ። ባቀረቡትና በጸደቀላቸው በጀት መሰረት ከገንዘብ ሚኒስቴር በየወሩ ገንዘብ የሚወስዱ ድርጅቶች የወጭ ሪፖርት ለማቅረብ ፈቃደኛ ካለመሆናቸውም ሌላ ሪፖርት ለማቅረብም ሆነ አዲት ለመደረግ እንዳይገደዱ ማመልከቻ ያቀረቡ መሆኑ ተነግሯል። የምንሰራው ስራ ሚስጥራዊነትን ስለሚያጋልጥ ዘገባ ማቅረብ አይገባንም በማለት ደብዳቤ ከጻፉ ድርጅቶች መካከል የመከላከያ፣ የወጭ ጉዳይ፣ የብሔራዊ ጸጥታ ክፍል፣ እና የፌዴራል ፖሊስ ኮሚሽን የሚገኙበት ሲሆን ሁሉም የወያኔ ቡድን የአፈናና የጭቆና መሳሪያዎች እንዲሁም የወያኔ ቡድን ጥቅም አስጠባቂዎች ከመሆናቸው ሌላ በሙስና የተጨማሪ መሆናቸው ይታወቃል።

➤ የተባበሩት መንግስታት ድርጅት የሰብአዊ መብት ኮሚሽን በኮንጎ ዲሞክራቲክ ሪፐብሊክ እየካሄደ ያለውን የሰብአዊ መብት ጥሰት፣ ግድያና ኢስብአዊ ተግባሮች የሚመረምር ዓለምአቀፋዊ የባለሙያዎች ቡድን ለመላክ መወሰኑ ታወቀ። አርብ ሰኔ አስራ ስድስት ቀን የተላለፈው የድርጅቱ ውሳኔ በአውሮፓው ህብረትና በአፍሪካ ህብረት ጥሪ ላይ ተመስርቶ የተወሰነ ሲሆን አለም አቀፉ የመርማሪ ቡድን ከኮንጎ መንግስት ጋር በቅርብ በመተባበር እንዲሰራ ጥሪ ያደርጋል።

➤ በኡጋንዳ ተሰደው በየካምፑ ለሚኖሩ ደቡብ ሱዳናውያን የሚደረገው የምግብ እርዳታ እየተሟጠጠ መሆኑን የተመድ የስደተኞች ጉዳይ መስሪያ ቤት ኃላፊ ተናግረዋል። ኃላፊው አርብ ሰኔ 16 ቀን ለሚቀጥለው አራት ዓመት የሚሆን የ8 ቢሊዮን እርዳታ ገንዘብ ለማሰባሰብ በተደረገው የረጅሞች ዓለም አቀፍ ስብሰባ ላይ ባደረጉትን ንግግር በኡጋንዳ ለሚገኙት የደቡብ ሱዳን ተረጅሞች የሚደረገው የምግብ የመጠለያና የትምህርት እርዳታ ከፍተኛ ችግር እየገጠመው መሆኑን ተናግረዋል። በዕለቱ ቃል የተገባው የእርዳታ መጠን 358 ሚሊዮን ሲሆን ይህም ከሚፈለገው በጣም ያነሳ እንደሆነ ተጠቅሷል። በኡጋንዳ ከ950 ሺ በላይ የደቡብ ሱዳን ስደተኞች የሚኖሩ

ከአውሮፓውያን ይበልጥ ከፍተኛ ቁጥር ያለው ስደተኛ ለምታስተናግድ አገር ተገቢ እርዳታ አለመድረሱ ያሳዘናቸው መሆኑን ገልጸዋል፤

➤ ማንዴራ በሚባለው የኬኒያ ሰሜን ምስራቅ ግዛት የአልሸባብ ኃይሎች በሰነዘሩት ጥቃት ሶስት ሰዎች መገደላቸውና ሌሎች ሶስት ሰዎች መቁሰላቸውን አርብ ዕለት የኬኒያ ባለስልጣኖች ገልጸዋል። ከተገደሉት ሰዎች መካከል ሁለት ፖሊሶችና አንድ ሰላማዊ ሰው የሚገኙበት ሲሆን ጥቃቱን የፈጸሙት አራት የአልሸባብ ታጣቂዎች በመኪናቸው አምልጠው ወደ ሶማሊያ የገቡ መሆናቸው ታውቋል።

ሰኔ 15 ቀን 2009 ዓ.ም.

ርዕስ ዜና

- የዳንንቴ የሲምንቶ ፋብሪካ ሊዘጋ ይችላል ተባለ
- የዓለም አቀፍ የስብአዊ እርዳታ ድርጅቶች እርዳታው እየተሟጠጠ መሆኑን ይናገራሉ
- በለንደን በአንድ የመኖሪያ ህንጻ ላይ በደረሰው ቃጠሎ ምክንያት ከሞቱት መካከል ኢትዮጵያውያን እንደሚገኙ ታወቀ
- ኢትዮጵያውያን ሕዝቡን እየበዘበዘ ነው ተባለ
- በሞጋዲሾ የፈነዳው ቦምብ ጉዳት አደረሰ
- በአባይ ተፋሰስ አገሮች ስብሰባ ላይ የግብጽ ፕሬዚዳንት የተማጽኖ ንግግር አድረጉ
- በኮንጎ ዴሞክራቲክ ሪፐብሊክ የመንግስት ወታደሮች የአማጽያንን ጥቃት ተከላከሉ

ዝርዝር ዜናዎች

➤ የናይጄሪያው ባለሀብት ንብረት ንብረት የሆነው የኢትዮጵያው የዳንንቴ የሲምንቶ ፋብሪካ በኢትዮጵያው ውስጥ ያለውን ስራ ሊያቋርጥ እንደሚችል ገለጸ። ብሉምበርግ የተባለው የዜና ወኪል ሰኔ 15 ቀን እንደዘገበው በአሮሚያ አካባቢ የሚገኘው የፋብሪካው የአሸዋና የኖራ ማዕድን ሥራ ለአካባቢው ወጣቶች እንዲሰጥ የፋብሪካው አስተዳዳሪዎች ትእዛዝ የደረሰባቸው መሆኑን ገልጾ ይህ ትዕዛዝ የማይቀለበስ ከሆነ ፋብሪካውን ሙሉ በሙሉ ዘግቶ ለመውጣት የድርጅቱ አስተዳዳሪዎች መናገራቸውን ዘግቧል። ለፋብሪካው የተጻፈው ደብዳቤ የተባሉት የስራ መስኮች ለወጣቶች እንዲተላለፉ የሚጠይቅ ሲሆን ይህ ካልሆነ ከወጣቶቹ የሚደርሰውን ጥቃት ፋብሪካው መቋቋም እንዳለበት ያስጠነቅቃል ተብሏል። ኩባንያው ትዕዛዙ እንዲቀለበስ በፌዴራል ደረጃ ለሚገኙ የበላይ

ኃላፊዎች ደብዳቤ የሚጽፍ መሆኑን ገልጾ ትዕዛዙ የማይቀለበስ ከሆነ ግን ድርጅቱን ሙሉ በሙሉ ለመዘጋት ያቀደ መሆኑ ገልጿል። ድርጅቱ 1500 ሰራተኞች ያሉት መሆኑንና እንዲሁም በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ ተጠቃሚ የሆኑ ከ15000 ሰዎች በላይ መኖራቸውን የሚጠቅሱት የኩባንያው ኃላፊዎች ምርቱን በእጥፍ ለመጨመር እንዲቻል ስራውን ለማስፋፋት የነበረውን እቅድ በዚሁ ምክንያት የሰረዘ መሆኑ ተናግረዋል። የዳንጎቴ የሲምንቶ ኩባንያ የወሰደው እርምጃ በይፋ መነገሩ ወደፊት መዋዕለ ነዋያቸውን በማፍሰስ ስራ ለመጀመር እቅድ በነበራቸው ባለሀብቶች ላይ ከፍተኛ የሆነ አሉታዊ ተጽእኖ ይፈጥራል የሚል ስጋት አለ።

➤ ለኢትዮጵያ የሚደረገው የምግብ እርዳታ እያለቀና እየመነመነ መሄዱንና በሚቀጥሉት ወራት ከፍተኛ የሆኑ ችግር ሊከሰት እንደሚችል የዓለም አቀፍ የተራድኦ ድርጅቶች እየተናገሩ ይገኛሉ። የተመድ የህጻናት መርጃ ድርጅት ዋና ዲሬክተር የእርዳታው መስመር በአሁኑ ወቅት የተቋረጠ መሆኑና በእጃቸው ላይ ያለውም በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ ተሟጦ እንደሚያልቅ ለዜና ምንጮች ተናገረዋል። በዚህ ዓመት መድረስ ከሚኖርበት እርዳታ ውስጥ የ 482 ሚሊዮን ዶላር እርዳታ ግምት እንደሚጎድል ተገልጿል። ድርቅ ባጠቃቸው አካባቢዎች በርካታ ሰዎች ከአሁኑ ጀምሮ በቀን አንድ ጊዜ ብቻ ለመመገብ መገደዳቸውም ተነግሯል። እርዳታው በመሟጠጡና ረጅሞቻም በመሰላቸታቸው ምክንያት የእርዳታ ሰጭ ድርጅቶች እርዳታ ለመጠየቅ ፊታቸውን በገልፍ ባህረሰላጤ ወደ ሚገኙ የአረብ አገሮች አዙረዋል። የአሜሪካው የትራምፕ አስተዳደርም ባቀረበው የበጀት ረቂቅ ላይ ለእርዳታ የሚመደበው ገንዘብ ሊቀንስ መቻሉ አሳስቧቸዋል። አንዳንድ የእርዳታ ሰጭ ድርጅቶች የወያኔ አገዛዙ ረሃቡን ለመሸፈንም ሆነ የአደጋውንም መጠን ለማሳካት እየወሰደ ያለው ያሳዘናቸው መሆኑን ከመግለጽ አልሸሸጉም። በቅርቡ የወያኔው የኮሙኒኬሽን ሚኒስትር በእርዳታ አስጣጥ ላይ ምንም ዓይነት ችግር የለም ማለቱና የወያኔው የእርዳታ ማስተባበሪያ ቢሮ ኃላፊ የውጭ እርዳታ ከቀረ እኛው እራሳችን እንሸፍናለን ማለቱ ምንም እንኳን በኢኮኖሚ እያደግን ነው የሚሉትን ቅዥት ለመሸፈን የተደረገ ቢሆንም ለሰው ህይወት ደንታ የለላቸው መሆኑን ያስረዳል ያሉ ክፍሎች በቅድሚያ ሳይዘጋጁ ዜጎች በብዛት ሲሞቱ መንደፋደፍ ትርጉም የለውም ይላሉ።

➤ በቅርቡ በለንደን ከተማ በአንድ የመኖሪያ ህንጻ ላይ በደረሰው የእሳት ቃጠሎ ኢትዮጵያውያን መሞታቸው ተረጋግጧል። እስካሁን በተገኘው መረጃ መሰረት በቃጠሎው ከሞቱት መካከል ብርክቲ ሃብቶምና ልጁ ብሩክ፤ ሃሺም ከድር ከባለቤቱና ከሶስት ልጆቹ ጋር፤ ኢሳቅ ሸዋ የሚባል የአምስት ዓመት ህጻን ይገኙበታል። እስካሁን መዳረሻቸው ያልተገኘ ኢትዮጵያውያን ሲኖሩ በሆስፒታል

እየተረዱ ያሉ መሆናቸውም ታውቋል። በእሳቱ ቃጠሉ እስካሁ ሞተዋል የተባሉ ሲዎች ቁጥር 80 የደረሰ መሆኑንም ተነግሯል።

➤ ኢትዮጵያም የሚባለው የወያኔ የቴሌኮሙኒኬሽን መስርያ ቤት በኢትንተርኔት አገልግልት ክፍያ ከፍተኛ ዘረፋ እያካሄደ መሆኑ ተገለጸ። ኢትዮጵያም ለኢንተርኔት፤ ለሞባይልና እና ለብሮድባንድ የሚያስከፍለው ዋጋ ከሌሎች አገሮች ጋር ሲወዳደር በጣም ከፍተኛ ሲሆን የሚሰጠውም የአጠቃቀም ጊዜ ጊዝ በጣም አነስተኛ ነው ተብሏል።

➤ ሐሙስ ሰኔ 15 ቀን 2009 ዓ.ም. በሶማሊያ ዋና ከተማ በሞጋዲሾ በሚገኘው አንድ ፖሊስ ጣቢያ ላይ በመክና ላይ የተቀበረ ፈንጅ በመፈንዳቱ ሶስት ሰዎች መሞታቸውና በርካታ መቁሰላቸው ታውቋል። ፤ የመኪናዎ ሹፌርም የፖሊስ ጣቢያውን በር ሰብሮ ለመግባት የሞከረ ሲሆን ከአጥሩ ግድግዳ ጋር በማገጨት በምቡ እንዲፈነዳ ማድረጉና እርሱም አብሮ መሞቱ ተነገሯል። በተመሳሳይ ደረጃ ባለፈው ማክሰኞም አንድ ወተት የሚያመላልስ መኪና ፈንድቶ 15 ሰዎች መሞታቸው ይታወሳል። ድርጊቱን የፈጸመው አልሸባብ የተባለው አክራሪ ቡድን ሲሆን ይኸው ቡድን አዲስ በተመረጠው የሶማሊያ መንግስት ላይ ጥቃት ለመፈጸም የዛተ መሆኑ ይታወቃል።

➤ የግብጹ ፕሬዚዳንት አብደል ፋታህ አልሲሲ ካምፓላ ውስጥ በአባይ ተፋሰስ አገሮች ስብሰባ ላይ ተገኝተው የአባይ ውሃ ሊቀንስ በመቻሉ ግብጽ ያሳሰባት መሆኑን ገልጸዋል። ከግብጽ የወሃ ፍላጎት ውስጥ 97 ከመቶ የሚሆነው የሚገኘው ከአባይ ወንዝ መሆኑን ገልጸው በአባይ ግድብ ምክንያት የአባይ ወንዝ ውሃ መቀነስ ያሳባባታል ብለዋል። የአባይ ወንዝ ተፋሰስ አገሮች በውሃው አጠቃቀም ላይ እንዲመክሩ ተማጽነዋል።

➤ ሐሙስ ሰኔ 15 ቀን ቤኒ በምትባለው የኮንጎ ዴሞክራቲክ ሪፐብሊክ ምስራቃዊ ግዛት ከተማ የመንግስት ወታደሮች በአማጽያን የተሰነዘረባቸውን ጥቃት መቋቋማቸውና ከአጥቆዎቹ መካከል 12 መገደላቸው እንዲሁም ሰባት መያዛቸው ይፋ ተደርጓል። ጥቃቱን የፈጸሙት በአዲስ መልክ ህበረት የፈጠሩት የተለያዩ የአማጽያን ቡድኖች ናቸው ተብሏል። ምስራቃዊ ኮንጎ በተለያዩ የተፈጥሮ ሀብት የበለጸገች ሲሆን ይህንኑ ሀብት ለመቆጣጠር በርካታ የታጠቁ ቡድኖች ተፈጥረው እንቅስቃሴ ሲያደርጉ መቆየታቸው ይታወቃል።

ሰኔ 14 ቀን 2009 ዓ.ም.

ዝርዝር ዘናዎች

- ከጊዜ ገደቡ በፊት ከሳኡዲ የሚመለሱ ኢትዮጵያውያን ጥቂት ናቸው ተባለ
- የምድር ባቡር አገልግሎት በርካታ ችግሮች እንዳሉበት ተነገረ
- የቀድሞ የግብጽ ፕሬዚዳንት የአባይን ግድብ ፍሊግ በተሰሩ የጦር አውሮፕላኖች ለማፈራረስ እቅድ የነበራቸው መሆኑ ተጋለጠ
- በቅሊንጦ እስር ቤት እስረኞች ቤተመጻፍቻቸው እንዳይጠይቋቸው እየተደረገ ነው
- ሻዕቢያ የፔንቴኮስታል አማኞችን እያሰረ ነው
- በማዕከላዊ አፍሪካ ሪፐብሊክ በተፈጠረ የእርስ በርስ ግጭት ከ 100 ሰው በላይ ሞተ
- የደቡብ ሱዳን ወታደሮች ያካሂዱትን አስከፊ ጭፍጨፋ አምነስቲ አወገዘው

ርዕስ ዜናዎች

➤ ሳኡዲ አረቢያ በአገሪቱ ውስጥ በህገ ወጥ መንገድ ለሚኖሩ የውጭ አገር ሰዎች የሰጠችው የውጤት ማስጠንቀቂያ የጊዜ ገደብ ሊጠናቀቅ ሰባት ቀናት ብቻ የቀሩት ቢሆንም አብዛኛው ኢትዮጵያዊ የጊዜ ገደቡን አክብሮ ወደ አገር ለመመለስ ፍላጎት የሌለው መሆኑ ታውቋል። በወያኔው የውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር መረጃ መሰረት እስካሁን ተመዝገበው በመመለስ ያሉ ኢትዮጵያውያን ቁጥር 83 ሺ ብቻ ሲሆን በሳኡዲ ውስጥ በህገ ወጥ መንገድ ይኖራሉ ከ250,000 በላይ ከሚገመቱ ስደተኞች ጋር ሲወዳደር የተመለሰው በጣም አነስተኛ መሆኑ ግልጽ ነው። ብዙዎቹ ወደ አገር ተመልሶ በወያኔ አምባገነን አገዛዝ ከመሰቃየት የሚደርስባቸውን ለመቀበል ዝግጁ የሆኑ ሲመሰሉ ከተመለሱት መካከልም እድል ካገኙ አሁንም ቢሆን በማናቸውም መንገድ ወደ ሳኡዲ ለመመለስ ፍላጎት ያላቸው መሆኑን ገልጸዋል።

➤ በቻይና ብድር ከጂቡቲ አዲስ አበባ የተዘረጋው የምድር ባቡር ከአሁኑ ጀምሮ ችግር እየገጠመው መሆኑ እየተነገረ ነው። እስካሁን ድረስ ዕዳውን መክፈል ያልጀመረ በመሆኑንም ቅጣትና የወለድ ክፍያ የጣለበት መሆኑ ታውቋል። ከዚህ በተጨማሪ ስራውን ለማንቀሳቀስ አስፈላጊ የሆኑ 400 ፍርጎዎች ጂቡቲ ወደብ ከደረሱ በኋላ ወደ አገር ውስጥ ለማስገባት የገንዘብ እጥረት ገጥሞት በከንቱ የወደብ ኪራይ እየከፈለ መሆኑንም የአገልግሎቱ ሹሞች እየተናገሩ ይገኛሉ። የወያኔ ባለስልጣኖች በቻይና ብድር ያሰሩት ይህ የባቡር አገልግሎት በርካታ የፕሮፓጋንዳ ቅስቀሳ የተደረገበት ሲሆን ስምምነቱን ለማድረግ በጉቦ መልክ በርካታ ገንዘብ እንደዘረፉበት ይታወቃል።

➤ የቀድሞ የግብጽ ፕሬዚዳንት ሙባረክ በሥልጣን ላይ በነበሩበት ወቅት የአባይን ግድብ ቲዩ 160 በተባሉ ሩሲያ ሰራሽ የጦርና የውጊያ አውሮፕላኖች መትተው ለማፈራረስ እቅድ የነበራቸው መሆኑ ታወቀ። ከሰድስት ዓመታት በፊት በ2003 ዓ.ም. ሲናገሩ ከተቀዳው ድምጻቸው በተገኘው መረጃ መሰረት ሙባረክ የወያኔ አገዛዝ ግድቡን መገደድብ የለበትም ካሉ በኋላ ግድቡ ከተገነባ በሩሲያ በሰራቸው ትዩ 160 አውሮፕላኖች መትተው ለማፈራረስ ችሎታ ያላቸው መሆኑን ገልጸዋል። የአሁኑ የግብጽ መንግስትም በዲፕሎማሲው መንገድ እያካሄደ ያለው ጥረት ካልተሳካለት ተመሳሳይ እርምጃ የመውሰዱ እድል ከፍተኛ ነው የሚሉ ወገኖች በርካታ ናቸው።

➤ በቅሊንጦ እስር ቤት ዞን 5 በሚባለው ማሰሪያ ውስጥ የሚገኙ እስረኞች ላላፉት አራት ቀናት ቤተሰቦቻቸው እንዳይጠይቋቸው የተከለከሉ መሆኑ ታውቋል። የእስር ቤቱ ባለስልጣኖች ይህን እርምጃ የወሰዱት በእስረኞቹ መካከል የእርስ በርስ ግጭት በመፈጠሩ ነው የሚል ምክንያት ይሰጡ እንጅ ትክክለኛው ምክንያት ምን እንደሆነ እስካሁን የታወቀ ነገር የለም ተብሏል።

➤ ካለፈው ግንቦት ወር ጀምሮ ከ120 በላይ የሚሆኑ የፔንቴኮስታል ተከታዮች በሻዕቢያ አገዛዝ የታሰሩ መሆናቸውን ከሪስቲያን ፖስት የተባለው ጋዜጣ ማክሰኞ ሰኔ 13 ቀን ባወጣው ዕትሙ ገልጿል። ጋዜጣው የሻዕቢያ አገዛዝ ከ 15 ዓመት በፊት በአገሪቱ ውስጥ ከአርቶዶክስ፣ ከካቶሊክ፣ ከኢቫንጅሊቻል እና ከሱኒ ሙስሊም ውጭ ምንም ዓይነት እምነት መከተል እንደማያቻል የደነገገ መሆኑን ገልጾ ባላፉት ወራት ከተያዩት መካከል በርካታዎቹ የፔንቴኮስታል ተከታዮች መሆናቸውን ግልጽዋል። ባላፉት 15 ዓመታት በርካታ ሰዎች ሃይማኖታቸውን እየጠየቁ የታሰሩ መኖራቸውን አስታውሶ የተፈቱት ሰዎች በሰጡት መረጃ መሰረት ብዙዎቹ ለከፍተኛ የጉልበት ስራ እንደተዳረጉ፣ ከፍተኛ የምግብ እጥረት እንደነበረ፣ በአሰቃቂ ሁኔታ እንደታሰሩ የገለጹ መሆናቸውን ጠቁሟል። ባላፉት 15 ዓመታት ከ28 በላይ የሆኑ የፔንቴኮስታል ሃይማኖት ተከታዮች እንደተገደሉ ተነግሯል። በአሁኑ ወቅት በከፍተኛ ደረጃ የዜጎች ቅነሳ ከሚያደርጉ መካከል አንዷ ኤርትራ መሆኗን ጠቅሶ በ2015 ከተሰበሰበ መረጃ በመነሳት በኡጋንዳ 12 000, በኢትዮጵያ 15, 000፣ በእስራኤል 30,000 ፣ በሱዳን 128, 000 የእንዲሁም ደግሞ 47, 000 የሚሆኑት አውሮፓ የፖሊቲካ ጥገኝነት የጠየቁ መሆናቸው ታውቋል።

➤ ማክሰኛ ሰኔ 13 በማዕከላዊ አፍሪካ ሪፐብሊክ ብሪያ በሚባለው ከተማ በተካሄደ የእርስ በርስ ግጭት ከ100 ሰዎች በላይ የሞቱ መሆናቸው ተነግሯል። በዛሬው እለት በከተማዋ ከፍተኛ የሆነ ውጥረት የነገሰበትና ነዋሪዎች ከቤታቸው መውጣት የፈሩበት ሁኔታ በመፈጠሩ የሞቱትን ለመቅበር እንኳ ያልታቻለ መሆኑ ታውቋል። የእርስ በርስ ጦርነት የጀመረው ማክሰኛ ጠዋት ሲሆን ጸረ ባላካ በሚባሉት የሚሊሺያ ቡድን አባሎችና ኤፍ ፒ አር ሲ በሚባለው ቡድን አባላት መካከል ሲሆን የጠቡ መነሻ ምን እንደሆነ አይታወቅም። ሰኞ ዕለት ርም ውስጥ በተለየ ቡድኖች መካከል የተፈረመው እርቀስላም ውድቅ ሆኖ ማክሰኛ ዕለት ምክንያቱ ባልታወቀ የእርስ በርስ ግጭት የብዙ ሰዎች ህይወት ሊጠፋ የቻለ መሆኑ ታውቋል።

➤ አምነስቲ ኢንተርናሽናል በቅርቡ ባወጣው ጥናታዊ ዘገባ የደቡብ ሱዳን ወታደሮች በግንቦት ወር በርካታ ቤቶችን ማቃጠላቸውን፤ በበምብ ማውደማቸውን፤ ንብረት መዝረፋቸውን እንዲሁም በርካታ ሰዎችን መግደላቸውና ከቤት ንብረታቸው እንዲሰደዱ ማስገደዳቸውን ዘግቧል። ባለፈው ወር በወታደሮቹ የተፈጸመው አስቃቂ እርምጃ ቀደም ብሎ ከነበረው የከፋ ነው ሲል አምነስቲ የገለጸ ሲሆን በአሁኑ ወቅት ጦርነቱ ሊቆም ይችላል የሚለውን እየቀነሰ በመምጣቱ ሁኔታው ተስፋ አስቆርጭ ሆኗል ብሏል። ዋሮ ሹሉክ በሚባሉት የደቡብ ሱዳን አካባቢዎች በርካታ ቤቶች መቃጠላቸውን የሳተላይት ምስሎች ያሳያሉ ያለው ዘገባ የመንግስት ኃይሎች ሆን ብለው ያደረጓቸው መሆኑንም ከአይን አማኞች ያገኙ መሆኑን ዘግቧል።

ሰኔ 13 ቀን 2009 ዓ.ም.

ርዕስ ዜና

- በአየር ለውጥ ምክንያት የኢትዮጵያ የቡና አብቃይ አካባቢዎች ይጎዳሉ ተባለ
- በአዲስ አበባ መሬት መቀማትና ዜጎችን ከቤት ንብረታቸው ማባረር ተጠናክሮ ቀጥሏል
- ተመድ የተምች መንጋ መስፋፋቱን ገልጾ ለመቆጣጠርና ለማጥፋት ጥረት እያደረገ መሆኑን ገለጸ
- የግብጹ አይሲሲ ወደ ካምፓላ ሄዱ፤ የአባይ ግድብም በርካታ ችግሮች አሉበት ተባለ
- የአርሚያ ቋንቋ በላቲን ፊደሎች ተሻሽለው እንዲጻፉ የአሜሪካን መንግስት ያበረታታ መሆኑ ተገለጸ
- በኢትዮጵያ የቱርክ ትምህርት ሽብርተኛ ናቸው በማለት ለሎች እንዲሰጡ ተደረገ

- የወያኔው ንብረት የሆነው የኢትዮጵያ አየር መንገድ ከፈረንሳይ ኤርባሶችን ገዛ
- የዛሬውን የስደተኛ ቀን አስመልክቶ የኢትዮጵያ የፖለቲካ እስርኞች አንድነት ኮሚቴ ምዕራባውያን ለስደተኛ በራቸውን እየዘጉ መሆናቸውን ጠቆመ
- ኢጋድና የአፍሪካ ህብረት ለሻዕቢያና ለጂቡቲ መልእክት ላኩ
- የግንባታ ኮንስትራክሽን ሚኒስቴር በሚሊዮን በሚቆጠር ገንዘብ ጽ/ቤት ተከራየ
- በኮንጎ ዴሞክራቲክ ሪፐብሊክ ካሳየ በተባለው ቦታ ብቻ በእርስ በርስ ግጭት ከ3000 በላይ ሰላማዊ ሰው አለቀ
  - በሞቃዲሾ መኪና ውስጥ የተቀበረ ፈንጅ ጉዳት አደረሰ

ዝርዝር ዜናዎች

- በዓለም ላይ እየተባባሰ በሄደው የአየር ለውጥ ምክንያት በኢትዮጵያ የሚገኙ የቡና አብቃይ አካባቢዎች በከፍተኛ ደረጃ ሊጎዱ እንደሚችሉ ኔቸር ፕላንትስ በተባለ መጽሔት ላይ ሰሞኑን የታተመ አንድ ጥናት ገለጸ። 30 ሊሎሜት ርዝመት ካላቸው ቦታዎች ላይ የተለያዩ መረጃዎችን የሰበሰበው ይኸው ጥናት በምዕተ ዓመቱ መጨረሻ ላይ ከ 40 እስከ 60 በመቶ የሚሆኑ የቡና ተክሎች በአየር ጠባዩ ሳቢያ ሊበላሹ እንደሚችሉ ገልጿል። የቡና መጠን መቀነስ ብቻ ሳይሆን ጣዕምም ሊበላሽ እንደሚችል ጥናቱ ይጠቁማል። የአየር ንብረት ለውጥ ከሚታዩባቸው አገሮች መካከል አንዷ ኢትዮጵያ ስትሆን በተሰበሰበ መርጃ መሰረት ከ1950 ዓ.ም. ጀምሮ በኢትዮጵያ ያለው የዝናም መጠን በ40 ኢንች ያህል የቀነሰ መሆኑ ይነገራል። ጥናቱ በመደምደሚያው እንደገለጸው ከዚህ አደጋ መውጣት የሚቻለው በዓለም አቀፍ ደረጃ በአየር ንብረት ብክለትን ለመቀነስ በሚወሰድ እርምጃ እና የቡና ተክልን ወደ ከፍተኛ ቦታዎች በመውሰድ ጥረት ከተደረገ ነው ብሏል። የቡና ተክልን በከፍተኛ ቦታዎች ላይ ማስፋፋትን በሚመለከት ተግባሩ ቀላል አለመሆኑን ገልጾ የታቀደና የታሰበበት የመንግስትና የዜጎችን ትብብር እንደሚጠይቅ ገልጿል።
- የአዲስ አበባን መልክ ለመቀየርና ለማልማት እየተባለ ዜጎችን ከቤት ንብረታቸው ማስወጣትና ማባረር የተለመደ ቢሆንም ሰሞኑን በአራዳ ወረዳ በወረዳ 1 ቀበሌ 16 እየተካሄደ ያለው ቤቶች የማፍረስ ተግባር በርካታ ዜጎችን ያስቆጣና ያስመረረ መሆኑ አነጋጋሪ ሆኗል። ብዙዎች አለምንም ማስጠንቀያያ በላያቸው ላይ የቤታቸው ጣሪያ እንዲፈርስ የተደረገ መሆኑ ሲነገር ከፊሎቹም ያለምንም ምትክ እና ያለምንም ካሳ ከቤታቸው እንዲወጡ የተደረጉ መሆናቸው ተረጋግጧል። ምትክና ገንዘብ ተሰጥቷቸዋል የተባሉትም የተሰጣቸው ቤት መስኮትና በር ያልተገጠመለት፤ የመጻዳጃ አገልግሎት የሌለው ሲሆን ቤቱ እስኪያልቅ ድረስ በቀድሞ ቤታቸው ለመቆየት ቢገደዱም በላያቸው ላይ ቤታቸው የፈረሰባቸው መሆኑን ይናገራሉ።፤

➤ የተባበሩት መንግስታት ድርጅት የእርዳታ ማስተባበሪያ አገልግሎት ሰኞ ዕለት በሰጣው ሳምንታዊ መግለጫ በኢትዮጵያ የተከሰተው የተምቻ መንጋ በኢትዮጵያ ስድስት አካባቢዎች በከፍተኛ ደረጃ እየተስፋፋ መሆኑን ገልጾ ሁኔታውን ለመቆጣጠር ከተመድ የምግብና የእርሻ ድርጅት ጋር በመተባበር የተደረገው መድሃኒት የመርጨት ተግባር 35 ከመቶ የሚሆነውን ቦታ የሸፈነ መሆኑንና እንዲሁም ሌላ 26 ከመቶ የሚሆን ቦታ ለመሸፈን ዕቅድ የተያዘ መሆኑን ተገልጿል። በተጨማሪም ከአየር ንብረት መረጃዎች በመነሳት መጭው የክርምት ወር በሰሜን ምዕራብ፣ በምዕራብ፣ በደቡብ ምዕራብ እና በማዕከል የሚዘንመው ዝናም አጥጋቢ መሆኑን እንዲሁም በሰሜን ምስራቅ፣ በምስራቅ እና በደቡብ ምስራቅ የሚጥለው መጠናኛ መሆኑን የተነበየ መሆኑም ጠቁሞ የጎርፍ አደጋን ለመከላከል ዝግጅት ማድረጉን ገልጿል። በጎርፍ አደጋ ሊጎዱ የሚችሉ 230 ቦታዎች ተለይተው እንዲታወቁ የተደረገ ሲሆን ጉዳት ሊደርስባቸው ለሚችለው የተለየ እርዳታ ለመስጠት ዝግጅት መደረጉም ተገልጿል።

➤ የግብጽ ፕሬዚዳንት አል ሲሲ የአባይ ተፋሰስ ሀገሮች በካምፓላ ዩጋንዳ በሚያደርጉት ስብሰብስ ለመካፈል ወደ ካምፓላ ሄደዋል ። በአባይ ግድብ ተብዬው ግንባታ የተነሳ ግብጽ ተቃውሞዋን ስታሰማ የቆየች ሲሆን ቀስ በቀስም ዩጋንዳና ሌሎች ሀገሮችን ወደ ጎራዋ መሳቧ ሊታወቅ ተችሏል ። ግድቡ ከተጠናቀቀ የአባይ ውሃ ድርሻዬ ይቀንሳል በሚል ግብጽ ያላት ስጋት ትክክል ነው ያሉ ታዛቢዎች ግብጽ ግን ያላትን የአንበሳ ድርሻ ለመጨመር በመፈለግ--በበረሃ አዲስ ከተሞችን መስርቶ ሚሊዮኖችን ለማስፈር በመፈለግ- የግል ስግብግብነትና እያሳየች መሆኑ ጠቅሰዋል ። ለግብጽ አመቺ ሆኖ የተገኘው ሀቅ ግን በአባይ ግድብ ስራ ላይ ወያኔ ራሱ ፈጽሞ ያለው ሻጥር ነው ። በቅድሚያ ለግንብታው የሚሆን ገንዘብ ሊያገኝ አለመቻሉ ሲጠቀስ በዚያው ደረጃ ደግሞ ይህ ግዙፍ ግድብ የሚፈልገውን ግዙፍ ቱቦዎች (ተርባይን) ውዳቂ የሆነውና በሙስናው ጄኔራል ክንፈ የሚመራው የወያኔ ሜቴክ እስራሊሁ ብሎ መድረቁ ነው ። የግድቡ ስራ ቢያንስ ለሁለት ዓመታት መጎተቱትን ሰሪዎቹ ራሳቸው አምነዋል ያሉት ውስጠ አዋቂዎች የወያኔ ሜቴክ ከቻይና ጋር በማበር ከዚህ ቀደም ፋና የሚል ስም ሰጥቶ የእጅ ቴሌፎንና ቴሌቪዥንም እስራሊሁ -ብሎ- እንደከሸፈበትም አስታውሰዋል ። ግብጽ ወታደራዊ እርምጃ መውሰድ ካለብኝ በሚል በቂ ዝግጅት ያደረገች ሲሆን የኢትዮጵያን ሀገራዊ ጦር ፍርስርሱን አውጥቶ በመንደር ጄኔራሎች የተካው ወያኔ ግን በጉራ መደንፋት ላይ አተኩሮ ይገኛል ። በቀድሞ አገዛዞች የግብጽ ወኪሎች የሆኑ ዜጎች ወደ ጣናና አባይ

እንዳይጓዙ ክልክል የነበር ሲሆን ወያኔ ግን በባህር ዳር እንዲንቀሳቀሱ መፍቀዱም መረሳት የለበትም ተብሏል ። በተጨማሪ ወያኔ ከሱዳን ጋር ተጣብቆ ጸረ ግብጽ አቅዋም ከመያዙ ሌላ ከነዩጋንዳ፤ ደቡብ ሱዳን ወዘተ በመጋጨቱ ለግብጽ አመቺ ሁኔታን ፈጥሯል ተብሏል ።

➤ አሮሚፋ ቋንቋን በላቲን ፊደሎች (ቁቢ) መጻፍ የሚለውን አቅዋም የአሜሪካ መንግስት የእርዳታ ፕሮግራም አበረታቷል፤ ደግፏል የሚል ክስ ተሰንዝሯል ። ወያኔ በቁቢ ይሁን ብሎ የወሰነው በቂ ጥናት ላይ ተንተርሶ ወይም ሕዝብን አማክሮ ሳይሆን በኢትዮጵያዊነት ላይ ባለው ጥላቻ የግዕዙን ፊደል የአማራ በሚል ከአሮሞ ጽንፈኞች ጋር ተስማምቶ መሆኑ ታውቋል ተብሏል ። በቅርቡ በበርካታ የደቡብ የአሮሞ ትምህርት ቤቶች በተደረገ ጥናት ብዙዎቹ ተማሪዎች የቁቢ ንባብ ችግር እንዳላቸው ሊታወቅ ተችሏል ያሉ ታዛቢዎች ልጆች በእናት አባታቸው ቋንቋ መማራቸው ጠቅሚ መሆኑ የሚካድ ባይሆንም ሁሉንም ሊያገኝና ሊጠቅም የሚችለውን ፊደል በጥላቻ አሸቀንጥሮ መጣሉና በርከት ያለው ሕዝብ ግንኙነቱን ከባእድ ማድረጉ ለሀገርም ለሕዝብም የሚበጅ አይደለም ብለዋል ። የሶማሌ ቋንቋ በላቲን የተጻፈው ሌላው አማራጭ አረብኛ በመሆኑና ባለመፈለጉ ነው ያሉ ክፍሎችን አሮሚፋም ሆኑ ሌሎቹ ቋንቋዎች በግእዝ ፊደል ቢጻፉ ምንም ችግርና ጉዳት ባልፈጠሩ ነበር ብለዋል ። ኢትዮጵያን ማዳከምና መከፋፈል ዓላማቸው የሆነው ምዕራባውያን ቁቢን መምረጣቸውና መደገፋቸው ከቅን ልቦና ሳይሆን በሕዝብ መሃል ልዩነትን ለማስፋፋት ነው ተብሏል ።

➤ ወያኔ ብዙ ገንዘብ ተከፍሎት በአዲስ አበባ አስከፍቶ የነበረውን የቱርኮች ትምህርት ቤት የቱርክ መንግሥት የሽብርተኞች ነው በማለቱ አሳልፎ ሰጥቷል ተባለ ። የትምህርት ቤቱ ሀላፊዎችና መስራቾች የአክራሪው ፋቱላህ ጉለን ተከታዮች ሲሆኑ ይህ ቡድን ደግሞ የቱርኩ ኤርዶጋን መፈንቅለ መንግስት የሞከረብን ነው በሚል በሽብርተኝነት እንደከሰሰውም ይታወቃል ። ከቱርክ ጋር የቅርብ ግንኙነት ያለው የወያኔ ፕሬዛዳንት አማላጅ ሆኖ ትምህርት ቤቶቹ ለቱርክ መንግስት እንዲሰጡ ረድቷልም የሚል ዘገባ አለ ።

➤ ከስሙ በስተቀር ባለቤትነቱ የወያኔ የሆነው "የኢትዮጵያ አየር መንገድ" በ3 ቢሊዮን ዶላር ወጭ አስር A350S ኤርባስ በመባል የሚታወቁትን የፈረንሳይ የመጓጓዣ አውሮፕላኖች ለመግዛት አንዳቀደ ብሎምበርግ ዘገቦ፣ ስምምነቱ በዚህ ሳምንት ውስጥ ፈረንሳይ ውስጥ በሚደረገው የአየር በረራ ትዕይንት አንደሚጠናቀቅም አያይዞ ገልጿል። የወርባላዎች ጥርቅም የሆነው ወያኔ በ26 ዓመት

አገዛዝ ዘመኑ፣ አገሪቱን ትውልድ ከፍሎ የማይጨርሰው አዳዲስ ውስጥ አንዳልዘፈቀ ሁሉ፣ 8 ሚሊዮን የአገሪቱ ዜጎች ለአስከፊ ረሀብ በተጋለጡበትና ድረሱልን አያሉ ባሉበት ባሁኑ ሰዓት፣ ይህ ዓረመኔ ቡድን "ከሰላም ባስ" ባልተለየ የግል ኩባንያው ያደረገውን አየር መንገድ ለማስፋት በቢሊዮኖች ሲያፈስ ማየት ወያኔያዊ አብሪቱን ሊያስተነፍስለት ለተነሳሳው ሕዝባዊ አመጽ የበለጠ ነዳጅ የሚሰጥ አንጅ ሌላ ሊሆን አይችልም የሚሉ ታዛቢዎች ብዙ ናቸው።

➤ ማክሰኞ ሰኔ 13 ቀን በዓለም አቀፍ ደረጃ የሚከበረውን የስደተኞች ቀን በተመለከተ የኢትዮጵያ የፖለቲካ እስረኞች አንድነት ኮሚቴ ባወጣው መግለጫ ይህን ቀን አክባሪ ነን ባዮች በርካታ የምዕራብ ሀገሮች ድንበራቸውን አጥረውና ዘግተው ስደተኛ አንቀበልም ባይ መሆናቸውን ጠቁሟል ። ወደ ውጭም በሀገር ውስጥም የተፈናቀሉ ቁጥር ወደ 70ሚሊዮን ደርሷል ያሉ ክፍሎች የስደት ምክንያት ከቁም ነገር መግባት የለሌበት ነው ሲሉ አስምረውበታል ። ዛሬ የኤኮኖሚ ስደተኛ በሚል ሚሊዮኖችን ከድንበራቸው ሊያርቁ ወይም የጥገኝነት መብት ሊከለክሉ የተነሱት እንግሊዘ፣ ጀርመኖች፣ አይሪሾች፣የኖርዌይ፣የስዊድንና የኤንማርክ ተወላጆች ሁሉም በረሀብና ችግር የተነሳ ወደ አሜሪካ የተሰደዱ እንደነበርም ተጠቅሷል ። ከበለጸገች ሀገር የሚሸሹ የሚሰደዱ ሚሊዮኖች ይኖራሉ ብሎ መገመት አይቻልምና ለስደት ዋናው ምክንያት በሀገር ውስጥ መብት ተከብሮ የሚኖርበት ሁኔታ መጥፋት ግልጽ ነው ሲል ኮሚቴውም አብራርቷል ። ስደት የሞት አደጋን ያዘለ መሆኑ በሚሻቹ ቁጥር የተረጋገጠ ሆኖ ሳለ ብዙዎች ወደ ስደት የሚያቀኑት አለመሰደዱ ገሃነም ሆኖባቸው ነው ማለት ነው ሲል ኮሚቴው አብራርቶ የወያኔ ዘረኛ ጨቋኝ አገዛዝ፣ ያለው የክሰረ ኤኮኖሚና ረሀብ ዋናው ተጠያቂ ነውና ለዚህ ሁኔታም ወያኔን የሚታደጉት ምዕራባውያን በጋራ ተጠያቂ ናቸው ሲል አቅርቦ በየቦታው በሀገራችን ስደተኞች ላይ የሚደርሰውን በደልም አውግዟል።

➤ የግንባታ ኮንስትራክሽን ሚኒስቴር መስሪያ ለዋና መስሪያ ቤትነት ያገለግል ዘንድ ለዓምስት ዓመት 120 ሚሊዮን ብር ከፍሎ ባለ ብዙ ፎቅ ሕንጻ ተከራየ የሚለው ዓይን ያወጣ ዜና በረሀብ ከምትሰቃየው ኢትዮጵያ ደርሷል ። ሚኒስቴሩ የነበረው የቀድሞ ቢሮ በቂው እንደነበር የጠቀሱት ታዛቢዎች በገቢሩ መቸም ተደንቆ የማያውቀው መስሪያ ቤት ይህን ያህል ገንዘብ ለቢሮ ማባከኑ በጣም አጠያያቂና አሳዛኝም ነው ሲሉ አቅርበዋል ። ህንጻው የተሰራበት መሬት ቀደም የአትሌት ምሩጽ ይፍጠር ነው የተባለ ሲሆን መሰቡ ሲገለጥ ዋናው ተጠቃሚ ወያኔ ወይም የክልል አንድ ሰው

ለመሆኑ ምንም አያጠራጥርም ያሉት ውስጠ አዋቂዎች ሙስናና በስልጣን ዋልጌነት በዚህም ይገለጣል ብለው ተችተዋል ።

➤ የካታር ወታደሮች ከኤርትራና ከጂቡቲ ወሰን አካባቢዎች ከተነሱ በኋላ ሻዕቢያ ወታደሮችን ልኮ ቦታውን በመቆጣጠሩ በአካባቢው ከፍተኛ ውጥረት የፈጠረ መሆኑ ታውቋል። ጂቡቲ የሻዕቢያ ድርጊት ከማውገዝ በላይ ክስ ያሰማ ሲሆን ኢጋድ የተባለው ተቋምና የአፍርካ ህብረት የተፈጠረውን ውጥረት እንዲያቀዘቅዙ ለሁለቱም አገሮች ጥብቅ ማሳሰቢያ ልከዋል።

➤ ከዚህ ዓመት ጥቅምት ወር ጀምሮ በኮንጎ ዴሞክራቲክ ሪፐብሊክ በተፈጠረው የእርስ በርስ ግጭት ካሳየ በሚባለው አካባቢ ብቻ ከ 3300 ሰዎች በላይ መሞታቸውን የካቶሊክ ምንጮች ገልጸዋል። ግጭቱ የተካሄደው በአገሪቱ ወታደራዊ ተቋምና በአማጽያን መካከል ቢሆንም በአብዛኛው ሰላማዊ ሰዎች መሞታቸውን ምንጮቹ ይናገራሉ። ከዚህ በተጨማሪ የተባበሩት መንግስታት ድርጅት በቅርቡ ከ 20 በላይ የጅምላ መቃብሮች የተገኙ መሆናቸውና በእነዚህም መቃብሮች ውስጥ ከ400 ሰዎች በላይ ተገድለው የተቀበሩ መሆናቸውን ይፋ አድርጓል። በዚህ ሳምንት ተመድ ስለሁኔታው ገለልተኛ የሆነ አጣሪ ኮሚቴ እንዲቋቋም ሀሳብ ያቀርባል የተባለው ሲሆን ይህንን ሀሳብ የኮንጎ መንግስት በጥብቅ እንደሚቃወመው ይገመታል።

➤ በዛሬው ቀን በሶማሊያ ዋና ከተማ በሞቃዲሾ አንድ በአንድ የወተት ማደያ መኪና ላይ የተጫነ በምብ ፈንድቶ ቢያንስ 15 ሰዎች የሞቱ መሆናቸው ታውቋል። ብዙዎች በከፍተኛ ድረጃ በመቁሰላቸው የሚሞቱት ሰዎች ቁጥር ከፍ እያለ እንደሚሄድ ይገመታል። ከሞቱት መካከል ብዙዎቹ ሰላማዊ ሰዎች ሲሆኑ ሴቶችና ህጻናት እንደሚገኝባቸውም ተጠቁሟል። አልሸባብ ለድርጊቱ ኃላፊነት መውሰዱ በድረገጹ ላይ ገልጿል።

ሰኔ 12 ቀን 2009 ዓ.ም.

ቀጣይ ፍካሬ ዜና

ርዕስ

- ወያኔ ከተቃዋሚዎች ጋር ድርድር እያደረገ አለመሆኑ ተነገረ
- ሜቴክ በመባል የሚጠራው ድርጅት የሀገሪቱን ሀብት በከፍተኛ ሁኔታ እየዘረፈ መሆኑ በይፋ ተነገረ
- የተምች ወረራ በስፋት እየተሰራጨ መሆኑ ተነገረ
- እምቧጭ የተሰኘው የውሀ ላይ አረምን ማጥፋት እንዳተቻለ ታወቀ
- በርካታ የተለያዩ ፕሮጀክቶች ሳይጠናቀቁ እርከብክብ እንደሚፈጸም ይፋ
- በአዲስ አበባ በተለያዩ አካባቢዎች የውሀ መቋረጥ በመከሰቱ ኗሪዎች መቸገራቸው ታወቀ
- የነዳጅ እጥረት እንደቀጠለ መሆኑ እየተስተዋለ ነው
- አሜሪካ ዜጎቿ ወደ ኢትዮጵያ እንዳይጓዙ ያወጣቸው ማዘዣ መራዘሙ ታወቀ

✦ ከመነሻውም ወያኔ ምክክር እንጂ ድርድር ለማድረግ ፍቃደኛ ባለመሆኑ መድረክ የተሰኘው የተቃዋሚ ድርጅቶች ስብስብና ሰማያዊ ፓርቲ በዚህ በወያኔ የማፋዘዣ ድራማ ላለመሳተፍ ወስነው ማቋረጣቸው የሚታወቅ ነው። በአሁኑ ሰዎች ከወያኔ ጋር እየተመካከሩ የሚገኙት እራሱ ወያኔ የጠፈጠፋቸው የወያኔ እጅ ስራ የሆኑት ብቻ እንደሆኑ ሁኔታውን በቅርብ ከሚከታተሉ ወገኖች መገንዘብ ተችሏል። በዚህ ወያኔ የውጪ ታዛቢዎች የተገኙበት ስብሰባ እንደሆነ በሚገልጸው ንግግሩም ሆነ ምክክሩ ወያኔ ከወያኔ ጋር መሆኑን በአጽንኦት በመጥቀስ የፖለቲካ ተንታኞች ያስረዳሉ። ይህ ዐይነቱ ከወያኔ ጋር የሚደረግ መሞዳሞድና በየስብሰባው ፍጻሜ መለኪያ ማጋጨት በወያኔነት እንደሚያስፈርጅም በርካቶች ያስረዳሉ። ወያኔ የጭቆና እድሜ ገመዱን ለመቀጠል እንዲህ ዐይነቱን የትግል ማፋዘዣ ሴራ ቢነድፍም ሕዝባዊ አመጽን ከሰላማዊነት ወደ መሳሪያ አመጽ ማሸጋገሩን ብዙዎች ያስረዳሉ።

✦ የወያኔና የቻይና የሸርክና ኩባንያ እንደሆነ የሚታወቀው ሜቴክ የተባለው ኩባንያ ከአሁን ቀደም በስኳር ፋብሪካዎች ግንባታ ስም ከ77 ቢሊዮን ብር በላይ መዘረፉ የሚታወቅ ነው። እነዚህ የስኳር ፋብሪካዎችም ወደ ሥራ መግባታቸው ቢነገርም አንድም ፋብሪካ ያመረተው ምርት ገበያ ላይ እየታየ አለመሆኑ እያነጋገረ መሆኑ የሚታወቅ ነው። በቅርቡ በቀረበው የዋናው አዲተር አመታዊ የሂሳብ ዘገባ እንደሚያስረዳው የያዩ የማዳበሪያ ፋብሪካ ግንባታን ለማከናወን ተረክቦ የግንባታውን አርባ ሁለት ከመቶ ብቻ በመፈጸም ከክፍያው ስልሳ ከመቶውን መውሰዱ ተጠቅሷል። ይህ ዝርፊያ ሳይበቃው ቀሪውን ግንባታ ለማከናወን የሦስት ነጥብ አራት ቢሊዮን ብር ተጨማሪ ክፍያ መጠየቁ ሜቴክ ዘራፊ ለመሆኑ ማመሰከሪያ ነው የሚሉ ብዙዎች ናቸው።

✦ በጥር ወር መጨረሻ በተለያዩ በደቡብ ኢትዮጵያ አካባቢዎች መከሰቱ የታወቀው የተምችና የአባጨጓሬ ወረርሽኝ በአሁኑ ሰዎች ከጠቅላላው የሀገሪቱ አካባቢዎች ከሰማንያ ከመቶ በላይ የሚሆኑትን እንዳዳረሰ ለማወቅ ተችሏል። ይህ የተምች ወረራ ርሀቡ እየጸና በሄደባቸው በሰሜንና ደቡብ አም፣ በወላታ፣ በሆሳኢና፣ በቡታጅራ፣ ወዘተ. መከሰቱ ችግሩን ተደራራቢ እያደረገው መሆኑን በርካቶች ስጋታቸውን ሲገልጹ ተደምጠዋል። እስካሁን ባለው መረጃ በትግራይ፣ በጋምቤላ፣ በቤንሻንጉል፣ በጎጃም፣ በጎንደር፣ በአርሲ፣ በባሌ፣ በወሎ ወዘተ. በርካታ የበቆሎ ማሳዎችን እያወደመ መሆኑን መረዳት ተችሏል። ይህ የተምች ወረራ በዚህ ሁኔታ እየተስፋፋ ከቀጠለ የርሀብተኛውን ቁጥር ከእጥፍ በላይ ሊያንረው እንደሚችል ብዙዎች ስጋታቸውን ይገልጻሉ።

✦ ከሁለት ወራት በፊት በጣና ሀይቅ መከሰቱ የተገለጸው እምቧጮ የተሰኘው አረም እስካሁን ማጥፋት ባለመቻሉ የውሀ ውስጥ እንስሳትን ቁጥር እያመነመነ በመሄድ ሊያጠፋ ይችላል የሚለው ስጋት እያደገ መሆኑ በስፋት እየተነገረ እንደሆነ ተገንዝበናል። ይህ አረም በወቅቱ በሻላ ሀይቆችም መከሰቱ ስጋቱን እያናረው መሆኑን ተረድተናል። የአረሙ ምንጭ ሊሆን የሚችለው በወያኔ የንግድ ድርጅቶች ካለምንም የጥራት ፍተሻ ከውጪ የሚገቡት ባዳባባና ከተለያዩ የእርሻ ምርምር ጣቢያዎች ምርጥ ዘር እየተባሉ ገበሬው በግዳጅ ማሳው ላይ እንዲጠቀማቸው የሚደረጉት ሊሆኑ እንደሚችሉ የእርሻ ተመራማሪዎች ያስረዳሉ። ከዚህ በተጨማሪም አርቲፊሻል ዘረ-መል /ጄኔቲካል ሞዴላይድ/ ዘሮችን ውስጥ ውስጡን ለማስተዋወቅ የሚደረገው ድብቅ ሴራ ውጡት ሊሆን እንደሚችልም የሚያስረዱ የእርሻ ጠበብቶች ቁጥር በርካታ ነው።

✦ የመንገድ፣ የጋራ መኖሪያ ህንፃ ግንባታዎች፣ የጤና፣ የትምህርትና የተለያዩ አገልግሎት ሰጪ ግንባታዎች የግንባታ ጥራታቸው በእጅጉ የወረደና ለአደጋ የሚዳርግ መሆኑ እየታወቀ ከግንባታ ድርጅቶች ጋር በሙስና እርከብክብ እንደሚፈጽም ከተለያዩ አቅጣጫዎች የተሰበሰበው የሕዝብ ምሬት ያስረዳል። የአውራ ጎዳናዎች ግንባታ እርከብክብ ግንባታው ሳይጠናቀቅ ስለሚካሄድ ተገነባ የተባለው መንገድ ስድስት ወራት ሳይገለግል ከአገልግሎት ውጪ እንደሚሆን መረዳት ተችሏል። የጋራ መኖሪያ ቤቶች ወለላቸው አፈር እየተሞላ፣ ግድግዳዎቹ ውስጥ ወረቀትና ፕላስቲክ እየተጠቀጠቀ እንደሚያስረከቧቸው በመግለጽ ምሬታቸውን በርካቶች ሲያስሙ ተደምጠዋል። በእንዲህ ያለው ዝርፊያ በቢሊዮኖች የሚቆጠር ገንዘብ ወደ ከፍተኛ ወያኔዎች ካዘና እንደሚገባ የሚታወቅ መሆኑን ብዙዎች ያስረዳሉ።

✦ ዘንድሮ ከረምቱ ቀደም ብሎ የገባ ቢሆንም በበርካታ የአዲስ አበባ መንደሮች ውሀ የሚታደለው በፈረቃ ነው። በፈረቃ ውሀ የሚያገኙ አካባቢዎች ምንም ከማያገኙት ጋር ሲነፃፅሩ የተሻሉ መሆናቸው ይነገራል። በአዲስ አበባ በበርካታ አካባቢዎች ውሀ ሙሉ በሙሉ በመቋረጡ በቡቴ እየታደለ ሲሆን ከቡቴ ውሀ ማግኘት እጅግ አስቸጋሪ በመሆኑ እራቅ ካለ ቦታ ውሀ በግዢ መጠቀም የግድ መሆኑ የሚታወቅ ነው። በሳምንት ለውሀ ከሁለት መቶ እስከ ሦስት ብር ወጪ የግድ ይላል። በአዲስ አበባ በመስመር የሚታደለው ውሀ አንዳንዴ ድፍርስና የሚከረፋ ሽታ እንዳለው ኗሪዎች በምሬት ሲናገሩ ይደመጣል። ሰሞኑን በከተቤ ዜሮ ሁለት በሚባለው አካባቢ ውሀ ጭርሱን በመጥፋቱ በቡቴ እየታደለ መሆኑን ከአካባቢው ኗሪዎች መገንዘብ ተችሏል።

✦ ከዛሬ ሶስት ወራት በፊት የተከሰተው የነዳጅ እጥረት አሁንም እንደቀጠለ መሆኑን በአዲስ አበባ በተለያዩ የነዳጅ ማደያዎች የሚታየው የተሽከርካሪዎች እረጃጅም ሰልፎች ማስረጃዎች መሆናቸው ካለማከራከሩም በላይ ጥቂት የማይባሉ የነዳጅ ማደያዎች ምንም ዓይነት ነዳጅ እንደሌላቸውም መገንዘብ ተችሏል። የናፍጣ እጥረት ከሁሉም በባለ ሁኔታ በመሆኑ የናፍጣ ተሽከርካሪ ያላቸው ከአዲስ አበባ ውጪ እየተጓዙ ናፍጣ ለመሸመት መገደዳቸውን ያስረዳሉ። ወያኔ የስርጭት እንጂ የከምችት እጥረት እንደሌለ በተለያዩ ጊዜያት ቢገልጽም አንዳንዶች የዚህ እጥረት ሰበብ የውጪ ምንዛሪ መሟጠጥ ሊሆን እንደሚችል ሲያስረዱ ሌሎች ደግሞ የዐባይ ገድብ መዘዝ የፍጻሜው መጀመሪያ፣ የአረባች ማእቀብ ሊሆንም ይችላል ሲሉ ይደመጣል።

✦ ከዚህ ቀደም አሜሪካ በኢትዮጵያ ውስጥ እየተቀጣጠለ በመሄድ ላይ ያለውን ሕዝባዊ አመጽ ተከትሎ አሜሪካኖች ወደ ኢትዮጵያ ጉዞ እንዳያደርጉ ያወጣቸውን ማስጠንቀቂያ በዚህ ባሳለፍነው ሳምንት ማራዘሟን ገልጸዋል። የኢንተርኔት አገልግሎት በየጊዜው በሚቋረጥባት ሀገር የዜጎቿን ሁኔታ በቅርብ መከታተል እንደሚሳናት በመግለጽ ዜጎቿ ወደ ኢትዮጵያ በፍጹም ጉዞ እንዳያደርጉ ማስጠንቀቂያ ታውቋል። በተለይ ደግሞ ወያኔ በስቸኳይ አዋጅ ስም

ይፋዊ የአፈና አገዛዝ እየሆነ መቀጠሉ አሳሳቢ መሆኑን በመጥቀስ በማንኛውም የአሜሪካ ዜጋ ላይ ወያኔ የአሜሪካን ኤምባሲን ሳያሳውቅ ምንም ዓይነት እርምጃ እንዳይወስድ አስጠንቅቋል። በአሁኑ ወቅት ኢትዮጵያ ውስጥ የሚገኙ የአሜሪካ ዜጎችም ሕዝባዊ አመጽ ወደ ትጥቅ አመጽ በተሸጋገረባቸው ጎንደርና ባህር ዳር እንቅስቃሴ እንዳያደርጉ በጽኑ ማሳሰቡ ታውቋል።